

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Uro/1/2016
Identifikačné číslo spisu:	1016201125
Dátum vydania rozhodnutia:	16.05.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:1016201125.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky I. C., rodenej C., narodennej X. I. XXXX D. I. U., Č. M., štátnej občianky Slovenskej republiky, bytom J.. Q.. G. XXXX/X, XXX XX C.Ĥ., zastúpenej JUDr. Michalom Antalom, advokátom v Trnave, Hlavná 13, o uznanie cudzieho rozhodnutia, rozsudku Krajského súdu v Kuvajte zo 14. februára 2016 číslo 3395/2015 o osvedčení manželstva navrhovateľky s Z. G. Z. G. Z. Z. M., narodeným XX. S. XXXX v Kuvajt City, Kuvajtský štát, štátnym občanom Kuvajtského štátu, bytom Q., H. X, O.. X, Č..S.. XX, Y., zastúpeným JUDr. Michalom Antalom, advokátom v Trnave, Hlavná 13, vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 1 Cudz 64/2016, o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 5. septembra 2016 č.k. 1 Cudz 64/2016-20, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 5. septembra 2016 č.k. 1 Cudz 64/2016-20 p o t v r d z u j e.

Navrhovateľka nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 5. septembra 2016 č.k. 1 Cudz 64/2016 - 20 „konanie v časti uznania cudzieho rozhodnutia o osvedčení manželstva“ zastavil a vec postúpil Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky - osobitnej matrike na ďalšie konanie. Navrhovateľke nepriznal právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v prejednávanej veci ide o uznanie rozhodnutia v súkromnoprávnej veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov Slovenskej republiky. To znamená, že v zmysle zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZMPS“) predmetné cudzie rozhodnutie o osvedčení manželstva nemôže byť predmetom uznávacieho konania v zmysle ustanovení § 63 a § 67 ods. 1 ZMPS. Nakoľko v danom prípade sa jedná o rozhodnutie cudzieho orgánu, ktorým bol uznaný, resp. osvedčený právny úkon o uzavretí manželstva v cudzine a ide o otázku posúdenia platnosti manželstva v Slovenskej republike, uzavretého v zmysle ustanovenia § 20a ZMPS, ktorá nespadá do právomoci súdov Slovenskej republiky, ale Ministerstva vnútra Slovenskej republiky - osobitnej matriky, bol namieste postup podľa ustanovenia § 10 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). O trovách konania rozhodol

podľa ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP“).

2. Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podala odvolanie navrhovateľka, ktorá namietala, že uvedené rozhodnutie považuje za nesprávne a navrhla, aby ho odvolací súd v zmysle § 389 ods. 1 písm. d/ CSP zrušil. Odvolanie odôvodnila tým, že uznesenie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a bola jej odňatá možnosť konať pred súdom. Zdôraznila, že výrok cudzieho rozhodnutia, ktoré predložila, predstavuje určovací výrok, ktorý by za splnenia procesných okolností mohol teoreticky vydať aj náš súd (to, že by v našom právnom prostredí pravdepodobne nemohol byť preukázaný naliehavý právny záujem na vydaní takéhoto určovacieho výroku je pre túto vec irelevantné, keďže ide o procesnú podmienku konania, ktorej absencia nemení nič na tom, že po formálnej stránke by aj slovenský súd mohol obdobný výrok vydať).

3. Krajské sudy rozhodovali ako sudy prvého stupňa v zmysle § 9 ods. 2 písm. c) O.s.p. v sporoch týkajúcich sa cudzieho štátu alebo osôb požívajúcich diplomatické imunity a výsady¹⁾, ak tieto spory patria do právomoci súdov Slovenskej republiky.

4. Podľa § 10 ods. 2 O.s.p. o odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvého stupňa rozhodoval Najvyšší súd Slovenskej republiky. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „odvolací súd“), prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe úpravy prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Odvolanie navrhovateľky bolo podané 23. septembra 2016. Nakoľko krajský súd rozhodoval v zmysle O.s.p. ako prvoinštančný súd, najvyšší súd je funkčne príslušný na konanie ako odvolací súd.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „odvolací súd“) po zistení, že odvolanie bolo podané včas a naň oprávnenou osobou, dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné, preto odvolaním napadnuté uznesenie krajského súdu ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1, 2 zák. č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), potvrdil.

6. Ustanovenie § 38 ods. 1 zákona č. 97/1963 Zb. Zákon o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom (ďalej aj „ZMPSP“) ustanovuje, že v manželských veciach (konanie o zrušenie manželstva rozvodom, o neplatnosť manželstva a o určenie, či tu manželstvo je alebo nie je) je právomoc slovenských súdov daná, ak aspoň jeden z manželov je slovenským občanom.

7. Ustanovenie § 65 ZMPSP upravuje, že cudzie rozhodnutia v manželských veciach a vo veciach určenia (zistenia alebo zapretia) rodičovstva, ak aspoň jeden z účastníkov konania je slovenský občan, a cudzie rozhodnutia vo veciach osvojenia dieťaťa, ak dieťa alebo aspoň jeden z osvojiteľov je slovenský občan a cudzie rozhodnutia o obmedzení alebo pozbavení spôsobilosti na právne úkony slovenského občana, sa v Slovenskej republike uznávajú, ak tomu nebránia ustanovenia § 64 písm. b) až f).

8. Ustanovenie § 67 ods. 1 ZMPSP upravuje, že cudzie rozhodnutie vo veciach uvedených v § 65 možno uznať len osobitným výrokom slovenského súdu.

9. V zmysle ustanovenia § 23 ods. 1 zákona č. 154/1994 Z.z. o matrikách (ďalej aj „zákon o matrikách“) narodenie, uzavretie manželstva a úmrtie štátnych občanov Slovenskej republiky, ktoré nastali na a) území cudzieho štátu, b) zastupiteľskom úrade Slovenskej republiky v cudzom štáte, c) lodi alebo v lietadle mimo územia Slovenskej republiky, d) území nepatriacom žiadnemu štátu, sa zapisujú do osobitnej matriky.

10. Navrhovateľka v konaní žiada o uznanie rozsudku Krajského súdu v Kuvajte č. 3395/2015 zo 14. februára 2016, ktorým sa potvrdilo a osvedčilo manželstvo navrhovateľky s osobou v rozsudku

označenou ako Odporca 1, ku ktorého uzavretiu malo dôjsť vo Viedni dňa 17. septembra 1998. Z popisu je predmetný rozsudok opatrený pečiatkou ministerstva spravodlivosti, ktorá má preukázať jeho vykonateľnosť. Z obsahového hľadiska ide o rozsudok, ktorý má deklaratórny charakter, a teda sa ním len osvedčujú skutočnosti, z prekladu rozsudku nie je známe, či kuvajtský súd vykonával aj nejaké dokazovanie.

11. Kuvajtský štát nie je zmluvnou stranou Haagskeho dohovoru o zrušení požiadavky vyššieho overovania zahraničných verejných listín (Haagsky dohovor o Apostille). Z toho dôvodu je v prípade použitia verejných listín v zahraničí, resp. pred orgánmi cudzieho štátu nutná superlegalizácia dokumentov. Verejná listina musí byť legalizovaná príslušným ministerstvom cudzieho štátu a superlegalizovaná Veľvyslanectvom SR v Kuvajte. Z Návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia nevyplyva splnenie požiadavky superlegalizácie rozsudku.

12. Vo vzťahu k problematike právomoci uznávania rozhodnutí cudzích súdov slovenskými súdmi vo vzťahu k uznávaniu rozsudkov v manželských veciach ZMPSP výslovne v ustanovení § 38 upravuje rozsah manželských vecí, ktoré môžu byť predmetom uznania osobitným výrokom slovenského súdu. Samotné potvrdenie resp. osvedčenie existencie manželstva medzi nimi nefiguruje.

13. „Osobitná povaha rozhodnutí v manželských veciach a vo veciach určenia (zistenia alebo zapretia) rodičovstva, ktoré boli vydané v cudzine, si vyžaduje osobitnú pozornosť. Podľa ustanovenia § 38 ods.1 ZMPSP sa za manželské veci považuje konanie o zrušení manželstva rozvodom, o neplatnosti manželstva a o určenie, či tu manželstvo je alebo nie je. Podmienkou uznania cudzích rozhodnutí podľa § 65 ZMPSP je to, aby bolo predmetné rozhodnutie meritorne (t.j. aby z neho bolo zrejmé, že k zrušeniu manželstva rozvodom došlo na základe výroku súdu, a nie iným spôsobom). V prípade rozhodnutí, ktorými príslušný orgán cudzieho štátu len zozbiera na vedomie relevantnú skutočnosť, ktorá bola formulovaná v petite, avšak o nej vecne nerozhodol, nemožno uznať na základe ustanovenia § 65 ZMPSP. Proces uznania a výkonu cudzieho rozhodnutia sa spája s preskúmaním určitých relevantných skutočností, ktoré s vydaným rozhodnutím súvisia. Nejde však o preskúmanie rozhodnutia vo veci samej. Okruh otázok, ktoré Krajský súd v Bratislave pri rozhodovaní o uznaní cudzích rozhodnutí, ktorých sa dotýka ustanovenie § 65 ZMPSP, vyplýva z okruhu prekážok, ktoré v prípade svojej prítomnosti spôsobujú neuznanie rozhodnutia. Okruh prekážok je formulovaný v čl. 64 písm. b až f.“ (uverejnené LYSINA, Peter a kol.: Zákon o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, Komentár, C.H.Beck, s.r.o. Praha, 2012, ISBN 978807400415, s. 348).

14. Za manželské veci sa v zmysle ZMPSP považuje konanie o zrušení manželstva rozvodom, o neplatnosti manželstva a o určenie, či tu manželstvo je alebo nie je, pričom vzhľadom k tomu, že uznávanie rozhodnutí v statusových veciach predstavuje výnimku zo všeobecnej zásady neformálneho uznania cudzích rozhodnutí, je potrebné vykladať ich reštriktívne.

15. V prípade rozhodnutí, ktorými príslušný orgán cudzieho štátu len zozbiera na vedomie relevantnú skutočnosť, ktorá bola formulovaná v petite, avšak o nej vecne nerozhodol, nemožno uznať na základe ustanovenia § 65 ZMPSP (vyňaté z komentára k ZMPSP od Petra Lysinu a kol.).

16. Z vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie prvoinštančného súdu je správne.

17. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 52 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku.

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.